

چگونه نبرد خورده کنیم؟ بادروغ‌گوی کودکان

اشرف مظلوم

کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

اشاره

معلمان در بهبود بخشیدن به روابط بین فردی دانش‌آموزان، نقش بسیار مهمی دارند. دوران مدرسه به‌خصوص دوره‌ی ابتدایی، در ساخت شخصیت کودک اهمیت ویژه‌ای دارد و مربی آگاه هرگز نمی‌تواند نسبت به این دوره بی‌تفاوت باشد. خانم فرشته فرخ‌تبار، معلم دبستان میلاد از تهران، درباره‌ی دروغ‌گویی یکی از دانش‌آموزان خود، مسائلی مطرح کرده‌اند که در دومین بخش از سلسله مطالب پاسخ به پرسش‌های تربیتی آموزگاران درباره‌ی دانش‌آموزان، به آن‌ها پاسخ می‌دهیم.

همت مضاعف، کار مضاعف

برگ اشتراک مجله‌های رشد

شرایط:

۱. پرداخت مبلغ ۷۰/۰۰۰ ریال به ازای یک دوره یک‌ساله مجله‌ی درخواستی، به صورت علی‌الحساب به حساب شماره‌ی ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت شعبه‌ی سه راه آرمایش (سرخه‌حصار) کد ۳۹۵ در وجه شرکت افست.
۲. ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده‌ی اشتراک بایست‌سفارشی. (کپی فیش را نزد خود نگه دارید.)

♦ نام مجله‌های درخواستی:

.....
.....
.....

♦ نام و نام خانوادگی:

.....

♦ تاریخ تولد:

.....

♦ میزان تحصیلات:

.....

♦ تلفن:

.....

♦ نشانی کامل پستی:

.....

♦ استان: شهرستان:

.....

♦ خیابان:

.....

♦ پلاک: شماره‌ی پستی:

.....

♦ در صورتی که قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شماره‌ی اشتراک خود را بنویسید:

کد اشتراک:

امضا:

۱۵۸۷۵/۶۵۶۷

♦ صندوق پستی مرکز بررسی آثار:

۱۶۵۹۵/۱۱۱

♦ صندوق پستی امور مشترکین:

www.roshdmag.ir

♦ نشانی اینترنتی:

۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶-۷۷۳۳۵۱۱۰

♦ امور مشترکین:

۰۲۱-۸۸۳۰۱۴۸۲

♦ پیام‌گیر مجله‌های رشد:

یادآوری:

- ♦ هزینه‌ی برگشت مجله در صورت خوانا و کامل نبودن نشانی و عدم حضور گیرنده، برعهده‌ی مشترک است.
- ♦ مبنای شروع اشتراک مجله از زمان دریافت برگ اشتراک خواهد بود.

دروغ

بچه‌ها به دلایل زیادی دروغ می‌گویند که بسته به شرایط و انگیزه‌هایشان متفاوت است. آن‌ها ممکن است برای پنهان کردن چیزی، پوشاندن اشتباهات و تقصیراتشان، اجتناب کردن از پیامدهای عملی و یا پیشگیری از تنبیهی که در انتظارشان است، دروغ بگویند. اغراق کردن در مورد موضوعی و یا تحت تأثیر قرار دادن دیگران، مورد توجه قرار گرفتن، احساس فشار و ناراحتی و یا ضعف و ناتوانی، حسادت و رقابت، خودنمایی و غرور، امیدها و آرزوهای تحقق نیافته، انتقام‌گیری از دیگران، بازی‌ها و یا تخیلات کودکانه و آزمودن والدین، از دیگر علت‌های دروغ‌گویی هستند.

واکنش‌های ما، در اصلاح رفتار کودک نقش بسیاری خواهد داشت. قبل از هر کار، باید به اهمیت صداقت و راست‌گویی تأکید کرد. می‌توان به کودکان دانش‌آموز گفت که ما از شنیدن حقیقت خشنود و برعکس، از شنیدن دروغ، ناراحت می‌شویم. اگر کودک به اشتباهات خود اعتراف کرد یا به سوالات پاسخ درست داد، هر چند که این پاسخ درست، آزردهنده باشد، هرگز او را تنبیه نکنید. چنان‌چه کودک هنگام راست‌گویی تنبیه شود، در آینده برای رهایی از تنبیه، به دروغ‌گویی روی خواهد آورد. پی بردن به دلایل رفتاری که در پشت دروغ‌گویی پنهان است، در حل آن بسیار مؤثر خواهد بود. برای نمونه، اگر کودک برای جلب توجه و یا برای رسیدن به خواسته‌اش، به شما دروغ می‌گوید، می‌توانید راه‌های مثبت دیگری را برای دستیابی به این دو، در برابر او قرار دهید. همچنین، می‌توانید با تغییر دادن محیط و شرایطی که کودک در آن‌ها به دروغ‌گویی مجبور می‌شود، او را در اجتناب از دروغ‌گویی یاری کنید.

داستان‌های غیرواقعی و اغراق‌آمیزی که کودک تعریف می‌کند، شاید راهی برای برانگیختن تحسین و جلب توجه دیگران است. با دادن جوایز بیشتر، می‌توانید اعتمادبه‌نفس او را تقویت کنید. داستان‌سازی‌ها و تخیلات کودکان را نباید دروغ‌گویی به‌شمار آورد. اگر ریشه‌ی دروغ‌گویی کودک در تخیلات کودکانه‌ی اوست، مراقب باشید که با شنیدن حرف‌های به‌ظاهر عجیب و غریب، با او مانند یک دروغ‌گو رفتار نکنید و حرف‌هایش را با خشونت تکذیب نکنید، بلکه کم‌کم به او بفهمانید که واقعیت‌ها چه هستند و غیرواقعی‌ها کدام‌اند. مفهوم حقیقت و راست‌گویی را کاملاً برایش روشن کنید. همچنین، تفاوت واقعیت و رویا را برایش توضیح دهید. هرگز توقع بیش از حد از کودک نداشته باشید. دادن تکالیف زیاد، سبب دروغ‌گویی در کودکان می‌شود. گاهی کودکان به‌خاطر رازداری یا حمایت از شخصی، دروغ می‌گویند. برای مثال، کودکی که بزرگ‌سالی با او بدرفتاری کرده است، غالباً به‌خاطر ترس از او و گاهی نیز به دلیل ترس از تنبیه پس از راست‌گویی، دروغ می‌گوید. در چنین شرایطی، به کودک اطمینان دهید که اگر حقیقت را بگوید، ایمن خواهد بود و آسیبی به او نخواهد رسید.

جلسه‌ای با والدین کودک بگذارید و از آن‌ها بخواهید هرگز کودک خود را تحقیر نکنند، زیرا در این صورت کودک می‌کوشد از هر راه ممکن، توانایی‌های خود را نشان دهد و یکی از این راه‌ها دروغ‌گویی است.

به والدین بگویید هرگز به کودکشان لقب دروغ‌گو ندهند. چسباندن برچسب دروغ‌گویی، تأثیر منفی بر عزت‌نفس کودک خواهد گذاشت و او را به این باور می‌رساند که واقعاً دروغ‌گو است، پس به دروغ‌گویی بیشتر وادار خواهد شد. به والدین بگویید، هرگز به کودک وعده‌های دروغین ندهند، زیرا با این کار، دروغ‌گویی را به او می‌آموزند. هرگز با تشویق و خنده، از حیل‌ها و دروغ‌های کودکان خود استقبال نکنند تا باعث پرورش این ویژگی ناپسند در کودک نشوند. یادآور شوید، اثرات تربیت نامطلوب والدین و ناهماهنگی در شیوه‌های تربیتی پدر و مادر، افزایش دروغ‌گویی کودک را به‌دنبال خواهد آورد. راست‌گویی را در کودک تقویت کنید و هنگام راست گفتن، به او پاداش دهید و او را تحسین کنید.

سرانجام باید به یاد داشته باشیم، ما الگوهای کودکیم و باید مراقب رفتارمان باشیم و با توجه به سن کودکان با آن‌ها گفت‌وگو و رفتار

کنیم